

Jaarstukken 2017

Versie: 8.0.0.0.0.0

Jeugd en onderwijs

<i>Programmanummer</i>	7
<i>Commissie</i>	Onderwijs en samenleving
<i>Portefeuille(s)</i>	Jeugd, Welzijn & Zorg Onderwijs, Sport en Milieu

De missie van het programma Jeugd en onderwijs luidt:

In Leiden krijgen kinderen en jongeren de kans gezond en veilig op te groeien in een stimulerende omgeving, zodat zij hun talenten kunnen ontwikkelen en volwaardig aan de samenleving kunnen deelnemen.

Ontwikkelingen in 2017

JEUGD EN ONDERWIJS

Het programma Jeugd en Onderwijs is in samenhang met andere programma's uitgevoerd, m.n. programma 9 (Maatschappelijke ondersteuning) en programma 10 (Werk en inkomen).

Gebiedsgerichte Sociale Wijkteams (SWT's) en Jeugd- en Gezinsteams (JGT's) werken, samen met vrijwilligers en basisvoorzieningen – waaronder scholen en voorschoolse voorzieningen – aan het ondersteunen van inwoners bij het vinden van oplossingen voor ervaren problemen.

De samenwerking binnen het programma Jeugd en Onderwijs werd met name gevonden binnen de aansluiting passend onderwijs – (transformatie) jeugdhulp (onderwijszorgarrangementen, projecten in het kader van het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp), bij het jeugdhulpvervoer in relatie tot het leerlingenvervoer en bij de ontwikkeling en uitvoering van het cliëntervaringsonderzoek jeugdhulp.

Jeugdparticipatie en verbinding

Jeugdparticipatie kreeg in 2017 nog meer aandacht. Zo is niet alleen de 'Overkoepelende visie jeugdbeleid en participatie' vastgesteld, maar is er ook een begin gemaakt met een aantal (nieuwe) partners waarbij de nadruk ligt op gezamenlijk werken aan de ambitie om meer de vraaggerichte jeugdparticipatie vorm te geven. Zo kreeg de jeugdparticipatie meer gestalte door inzet van King for a Day. Ook in 2017 gaven zij vele jongeren en kinderen de kans hun mening te uiten en advies te geven over de stad. Zo gaven klassen bij Burgertoplessen aan wat zij graag verbeterd zien in Leiden. Basisschoolkinderen uit de bovenbouwklassen gaven aan hoe zij het liefst buitenspelen en deden aanbevelingen voor verbeteringen in de buitenruimte. King for a Day's jongste jongerenambassadeurs namen deel aan het 'Go4IT-traject' van Jongeren op Gezond Gewicht. Ook presenteerden kinderen hun ideeën "Aan Tafel" aan de gemeenteraad en het College van B&W. Er waren wederom twee grote debatten met VMBO en MBO scholieren. Daarnaast ging in 2017 de Leidse kinderraad van start, waarin kinderen oplossingen verzinnen voor kinderarmoede.

Speelruimte en buurtfunctie

In 2017 is het beleidskader 'Spelen en bewegen' vastgesteld door de Raad. Dit beleidskader is integraal met afdelingen Ruimtelijke ordening en Stedelijk beheer opgesteld en heeft betrekking op sporten, spelen en bewegen in de openbare ruimte voor alle Leidenaren.

De speeltuinen die in 2017 zijn verbouwd, laten zien dat zij een waardevolle functie in de wijk hebben.

Het uitvoeringsplan dat in het vervolg hiervan wordt opgesteld is het 'Uitvoeringsplan Spelen (0-18 jaar)', dat oplossingen omvat voor knelpunten die in de stad zijn gesignaleerd op het gebied van spelen en bewegen voor kinderen en jongeren.

Jongerenwerk

Ook in 2017 organiseerde het Jongerenwerk samen met de jongeren diverse succesvolle activiteiten, zowel in de Jongerenontmoetingsruimtes en sportzalen als buiten op straat (op de pleintjes).

Daarnaast leverde het Jongerenwerk een substantiële bijdrage aan de door de gemeente geïnitieerde 'Groepsaankpak Jacques Urlusplantsoen'.

Tot slot was er veel aandacht voor het verbeteren van de samenwerking op uitvoeringsniveau met de Politie.

Hiermee samenhangend wordt voortdurend gestreefd naar het zo flexibel mogelijk inzetten van jongerenwerk in de stad op die plekken (in de wijken) waar het op dat moment het hardst nodig is.

Jongeren 16-27 jaar

Het jaar 2017 is gebruikt om de aanpak 16 – 27 jarigen en de overgang van 18- naar 18+ ("Voor alle jongeren perspectief") verder te implementeren. Er is onder meer ingezet op het in gebruik nemen van het integrale Perspectiefplan. Daarbij wordt de jongere ruim voor zijn 18^e verjaardag voorbereid om op eigen benen te staan. Waar nodig wordt een warme overdracht naar hulp geboden in het volwassen kader. Alle uitvoerende partijen in het sociaal domein zijn hierin getraind tijdens inspiratiesessies 18-/18+. Ook is de integrale toegang in stedelijk jongerencentrum Nieuw Pancrat verder ontwikkeld. Ingewikkelde casuïstiek wordt met partners besproken en doorbroken, en jongeren krijgen ook zelf de gelegenheid gesteld een casus in te brengen. Tot slot ontvangt sinds dit jaar elke jongere woonachtig in de gemeente Leiden op zijn 17^e een flyer met daarin informatie waar hij om moet denken en regelen bij het meerderjarig worden.

Ondersteuning en hulp aan jeugd en gezin

Dankzij extra middelen die de raad hiervoor via een motie (M16.0064/7) beschikbaar gesteld heeft, hebben de Leidse CJG's (Jeugdgezondheidszorg en Jeugd-en Gezinsteams) gerichte aandacht kunnen geven aan kinderen van statushouders en asielzoekers. Ook vanuit het onderwijs was hier speciale aandacht voor. De Jeugd- en Gezinsteams (JGT's) zijn dankzij de extra financiële inzet ook al grotendeels als team geschoold in de methodiek Signs of Safety, een oplossingsgerichte benadering voor gezinnen waar de veiligheid van een kind een probleem vormt.

Ouders weten de JGT's goed te vinden. Dat de JGT's door ouders en jongeren ook goed gewaardeerd worden bleek tijdens 'Vertel tafels' die georganiseerd zijn in een samenwerking tussen het Cliëntervaringsonderzoek en de Academische Werkplaats Gezin aan Zet. Uiteindelijk koos Leiden er samen met de regio voor aan te sluiten bij het landelijke 'model' cliëntervaringsonderzoek. Er is gekozen voor een methodiek waarbij verhalen, en daarmee de context van ervaringen, centraal staan. Het is gelukt om de opzet van het onderzoek, en de duiding hiervan, samen met onderwijspartners vorm te geven.

De middelen die beschikbaar gesteld zijn via het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp hebben op diverse vlakken de samenwerking gestimuleerd (bijvoorbeeld die tussen aanbieders van 24-uurs hulp, of tussen onderwijs en jeugdhulp), en zullen hopelijk leiden tot meer effectieve hulp. Het al eerder geconstateerde verschil tussen beschikbaar budget en benodigd budget om te kunnen voldoen aan het geven van ondersteuning aan iedereen die hulp nodig heeft, bleek nog steeds een tekort. Vandaar dat het niet gelukt is om zonder extra financiën de benodigde hulp te leveren. Een deel van het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp is ingezet om het tekort van 2017 niet verder te laten oplopen.

Daarnaast is er vanuit de regio een lobby gestart om op rijksniveau aandacht voor dit probleem te vragen, en is er ook voor gekozen om de sturing vanuit gemeenten te intensiveren. Dit laatste in de vorm van een regionaal beleidsteam, dat samen met gemeenten en TWO jeugdhulp, de sturingsopgaven oppakt.

Peuterspeelzalen en Kinderopvang

De harmonisatie van peuterspeelzalen en kinderdagverblijven is voltooid. Er is een kwalitatief goed netwerk van voorschoolse voorzieningen dat een adequate voorbereiding op het primair onderwijs ondersteunt.

In 2016 is de subsidieregeling peuterspeelopvang en VVE vastgesteld en in 2017 ten uitvoer gebracht.

Op alle peuterspeelzalen wordt nu volgens een VVE-programma gewerkt. Dat geldt ook voor sommige kinderdagverblijven. De organisaties voor kinderopvang en SPL nemen deel aan de beleidsontwikkeling van onderwijskansen naar gelijke kansen. Het bereik van de doelgroep staat daarbij centraal evenals het ontwikkelen van de juiste interventies.

Passend Onderwijs

Passend Onderwijs is een taak voor de samenwerkingsverbanden en jeugdzorg is een taak van de gemeente.

In het verslagjaar zijn drie prioritaire thema's benoemd: 'het jonge kind', 'doorgaande leerlijn VSO-MBO' en

‘samenwerking onderwijs-jeugd’. Een van de projecten is het gezamenlijk financieren van een gemakkelijker overgang naar het MBO van leerlingen met aandoeningen in het autismespectrum (Leo Kanner VMBO TL).

Gezamenlijke doelen en innovatie

In de onderwijsstad Leiden neemt samenwerking met en tussen onderwijsinstellingen, van primair onderwijs tot de universiteit, een belangrijke plaats in. Gezamenlijk wordt gewerkt aan een Lokaal Educatieve Agenda, die richting geeft aan de ontwikkeling van het onderwijs in de stad.

Onderwijsinstellingen kunnen projectaanvragen doen voor innovatie projecten. Op basis van de aanvragen voor deze jaarlijkse onderwijsinnovatie subsidie zijn 20 projecten toegewezen. Een belangrijke voorwaarde is dat minimaal twee scholen of maatschappelijke organisaties in het project samenwerken en waarvoor leerlingen, studenten en docenten de doelgroep vormen.

Op basis van de versnelde ontwikkeling van het Leiden Bio Science Park, de kansen die de komst van EMA naar Nederland en landelijk onderzoek naar de behoefte aan internationale scholen is gestart met verkennen welke actuele behoefte aan internationaal primair onderwijs in de Leidse regio leeft.

Leidse accenten

Het college voert een onderwijsbeleid waarin de samenwerking onderling tussen scholen en tussen scholen en partijen in de stad een belangrijke plaats inneemt. In 2017 is er voor de tweede keer het Leids Onderwijsfestival georganiseerd voor docenten en treffen schoolbestuurders elkaar drie keer per jaar aan de Onderwijstafel. In de Leidse Aanpak voor Talent Ontwikkeling worden programma's en aanpakken ontwikkeld die docenten van dienst zijn bij het ontdekken van talent in de klas.

Onderwijskansenbeleid

Ten behoeve van het Onderwijskansenbeleid ontvangt Leiden een doeluitkering van het Rijk. In 2017 is daar voor het tweede jaar op rij op bezuinigd. Het effect van deze bezuiniging is tot op heden beperkt gebleven als het gevolg van lokaal beschikbare middelen. Voor 2018 en verder is het onduidelijk hoe dit rijksbudget wordt verdeeld over gemeenten. Om die reden is besloten om het beleidskader 2014-2017 nog een jaar te verlengen en 2018 te gebruiken, in afwachting van duidelijkheid over het rijksbudget, als overgangsjaar naar nieuw beleid. Samen met de partners in de stad die dit beleid mede uitvoeren wordt in 2018 dus een nieuw beleidskader uitgewerkt, dat breder wordt opgezet richting een Gelijke Kansen beleidskader.

Uitval en verzuim

In de systematiek van rapporteren lopen de definitieve Voortijdig Schoolverlaters cijfers (VSV) een jaar achter, dit jaar zijn dus de cijfers van schooljaar 2015-2016 gepubliceerd. Tevens zijn de voorlopige cijfers van 2016-2017 gepubliceerd. Daaruit valt op te maken dat het voortgezet onderwijs binnen de landelijke normdoelstellingen scoort. De VSV cijfers van het MBO liggen echter nog boven de norm. In 2017 is het nieuwe regionale vsv-programma 'Op naar de finish – succesvolle aanpak 2017-2020' van start gegaan. Van de maatregelen uit het regionale programma wordt verwacht dat deze met name op het MBO tot verder dalende uitval en verzuimcijfers gaat leiden. Het streven is om het aantal thuiszitters zover mogelijk terug te dringen. Uit het jaarverslag van het RBL 2016-2017 blijkt dat het aantal absoluut verzuimers (niet ingeschreven bij school) flink gedaald is. De regionale aanpak - Op naar de finish - succesvolle aanpak 2017-2020 - is aanvullend op het beleid van het MBO zelf. Er werd gestuurd op het tegengaan van verzuim en schooluitval, maar ook op het gebied van de ontwikkeling van het leer- en onderwijsplan, met de blik op de veranderende arbeidsmarkt.

Huisvesting

Ter vervanging van het bestaande Integraal Huisvestingsplan (IHP) is met de scholen goed samengewerkt om tot een nieuw meerjarenbeeld te komen voor vervanging van de scholenvoorraad. In november heeft het college er voor gekozen de vaststelling van het plan aan het nieuwe college en de raad over te laten vanwege de financiële implicaties van het nieuwe plan. Door de sterk stijgende bouwkosten bleek het lopende meerjaren investeringsplan voor de scholenbouw niet meer toereikend. Er zijn aanvullende kredieten vrijgemaakt om de voorgenomen bouwplannen uit te kunnen voeren (Leonardo, VMBO en het Stedelijke Gymnasium). Er is gestart met de renovatie en verduurzaming van vier gymzalen. Er is voortgang geboekt met een doelmatiger exploitatie voor de multifunctionele accommodatie 'de Brede School Leiden Noord' met als doel de maatschappelijke opgaven meer op de voorgrond te krijgen.

Beleidssterrein 7A Jeugd

Doelen en prestaties bij 7A Jeugd

Doel	Prestatie	
7A1 Een krachtige pedagogische samenleving	7A1.1 Betrekken van de jeugd via jeugdparticipatie	✓
	7A1.2 Waarborgen kwaliteit (openbare) speelruimte	✓
	7A1.3 Ondersteunen spelbevordering	✓
7A2 Goede (gebiedsgerichte) ondersteuning en hulp aan jeugd en gezin	7A2.1 Vanuit het CJG uitvoeren Wet Publieke Gezondheid	✓
	7A2.2 Vanuit het CJG organiseren van informatie en advies en opvoedingsondersteuning	✓
	7A2.3 Vanuit het CJG organiseren van jeugdhulp door middel van jeugd & gezinsteams	✓
7A3 Goede specialistische hulp beschikbaar	7A3.1 Het doen organiseren van specialistische hulp	⚠

Toelichting bij de prestatieverantwoording:

7A1.2 Waarborgen kwaliteit (openbare) speelruimte

Er is een nieuw beleidskader vastgesteld voor spelen en bewegen in de openbare ruimte voor alle Leidenaren. De uitgangspunten in het beleidskader zijn dat de hele openbare ruimte een potentiële speel- en beweegruimte is, deze uitnodigt tot spelen en bewegen door alle Leidenaren, dat bewoners worden betrokken bij de inrichting van de openbare ruimte en dat bij stedelijke ontwikkelingen rekening wordt gehouden met voldoende speel- en beweegruimte.

Conform RV 13.00.80 en RV15.00.10 is besloten geld beschikbaar te stellen voor de verbouwing/renovatie van 8 speeltuingebouwen met als doel deze multifunctioneel te maken. De verbouwing van 3 speeltuingebouwen is inmiddels afgerond en van 1 speeltuingebouw in volle gang. Dankzij de verbouwing kunnen deze speeltuinen hun buurtfunctie beter vervullen, hetgeen resulteert in een divers activiteiten aanbod voor de buurt.

Het proces van de planvorming bij 4 speeltuinen is heel complex (oa. Bouw- en beheertechnisch, wijkontwikkeling) en duurt daardoor langer dan voorzien. Daarnaast is een aantal gebouwen onderdeel geworden van wijkgericht uitvoeringsprogramma. De verwachting is dat de verbouwing van de resterende speeltuinen in 2018 zullen worden uitgevoerd.

7A3.1 Het doen organiseren van specialistische hulp

De prestatie is gerealiseerd, zij het voor meer middelen dan oorspronkelijk beschikbaar gesteld.

Effectindicatoren bij 7A Jeugd

Effectindicator	Realisatie				Streefwaarde 2017	Bron
	2014	2015	2016	2017		
Doel 7A1 Een krachtige pedagogische samenleving						
7A1.a Percentage inwoners dat vindt dat er goede speelplekken zijn	60%	58%	59%	59%	60%	Veiligheidsmonitor*
7A1.b Percentage inwoners dat vindt dat er goede voorzieningen voor jongeren zijn	22%	25%	27%	26%	26%	Veiligheidsmonitor*
Doel 7A2 Goede (gebiedsgerichte) ondersteuning en hulp aan jeugd en gezin						
7A2.a Percentage ouders met kinderen t/m 24 jaar die contact met het CJG (zouden) opnemen bij vragen over opgroeien en opvoeden	-	66%	-	69%	67%	Stadsenquête
7A2.b Percentage dat het eens is met de stelling: "Ik werd snel, adequaat en op een prettige wijze geholpen door het JGT"	-	-	-	-	-	Monitor JGT**
7A2.c Percentage plannen waarin het sociaal netwerk van de client ingezet wordt	-	-	-	-	-	Monitor JGT**
7A2.d Percentage dat het eens is met de stelling: "De ondersteuning die ik heb kunnen bieden aan cliënten van het JGT was snel en adequaat"	-	-	-	91%	-	Medewerkersenquête JGT***
7A2.e Percentage dat het eens is met de stelling: "Cliënten van het JGT zijn tevreden over de ondersteuning die ik heb geboden"	-	-	-	92%	-	Medewerkersenquête JGT***